

Eigenvurdering – meir **forbetringsarbeid** enn **kontroll**

«Læringseffekten har vært stor når vi selv må gjøre jobben – den beste opplæringen i 2015. Forholdet til fylkesmannen har vært mer avslappet enn på vanlig tilsyn, slik at læring kunne finne sted.»

Barnevernsleiar som har vore med på eigenvurdering

I 2015 og 2016 gjennomfører fylkesmennene landsomfattande tilsyn med det arbeidet kommunane gjer med meldingar til barnevernstenesta og tilbakemelding til meldar. Dei gjennomfører også tilsyn med korleis NAV-kontora forvaltar sosiale tenester til ungdom mellom 17 og 23 år. Tilsyna er ein kombinasjon av systemrevisjonar og eigenvurderingar. 90 NAV-kontor og 55 barnevernstenester tok del i eigenvurdering i 2015.

Eigenvurderinga inneber at verksemdar og kommunar sjølve går gjennom eit avgrensa område av verksemda, vurderer eigen praksis og melder resultat og sender plan for eventuell utbetring til tilsynsorganet. Etter å ha vore med på eit informasjonsmøte med fylkesmannen, får dei kommunane som vel å vere med på eigenvurderinga, tilsendt eit skjema med spørsmål om korleis regelverket blir praktisert i eiga verksemd. Med spørsmåla følgjer også ei framstilling av krava på det aktuelle området. Ved å gå gjennom eigne svar skal kommunen avdekkje avvik frå krava. Så skal kommunen setje opp ein plan for å rette opp avvik. Planen skal sendast til fylkesmannen, som i sin tur skal vurdere han.

Fylkesmannen summerer opp eigenvurderingane i eit slutt møte der alle deltakarane blir inviterte til felles refleksjon rundt resultatane.

To barnevernsleiarar og to NAV-leiarar har delt erfaringane dei har med å vere med på eigenvurderinga, med lesarar av tilsynsmeldinga. Dei fortel om kva som motiverte dei for å ta del, og om kva utbytte dette gav. Her er eit utdrag frå svara:

«Vi valgte å bli med på eigenvurdering fordi opplegget gav mulighet for en grundig gjennomgang av egen praksis. Hele kontoret ble involvert, og vi ville få veiledning fra fylkesmannen og de andre kontorene som deltok.»

«Eigenvurderingen gav et godt innblikk i egen praksis. Vi kunne snakke sammen underveis og finne ut av sakene sammen. Vi fikk en generell gjennomgang av sakene.»

«Deltakelse har svart til forventningene, men eigenvurdering var litt mer omfattende enn først antatt. Vi har fått mye bedre innsikt i egen praksis. Vi forsto blant annet hvor viktig det er å dokumentere arbeidet vi gjør, fortløpende. Alle som deltar i dette arbeidet var involvert. Vi fikk avdekket ulovlig praksis og fant avvik. I prosessen hadde vi et sterkt fokus på fag og rettssikkerhet. Vi opplevde mye læring i å bli bevisst egen praksis og i å lete etter forbedringer.»

**Dette er mer
forbedringsarbeid
enn kontroll.»**

Dei to NAV-leiarane og barnevernsleiarane vil gi følgjande råd til andre som lurar på om dei skal ta del i eigenvurdering i 2016:

«Delta! Det gir en anledning til å rydde i eget hus. Dette er mer forbedringsarbeid enn kontroll. Eigenvurdering er en åpen prosess i motsetning til vanlig tilsyn hvor fylkesmannen sitter bak lukkede dører. Det kan være vanskelig å sette grensen for hva som er et lovbrudd, og vi tror kommunen i så måte er strengere enn fylkesmannen. I

diskusjonen med de andre kommunene som deltok, skjønnte vi at vi ikke var alene om å ha forbedringsbehov på enkelte områder, og det var nyttig å kunne diskutere disse områdene med andre tjenesteledere og fylkesmannen på felles slutt møte for eigenvurderingen.»

Internkontrollforskrifta pålegg alle leiarar å gå gjennom eiga verksemd med jamne mellomrom med sikte på å identifisere og betre praksis som er i strid med lova. Eigenvurderinga gir verksemda hjelp til å gjennomføre ein slik gjennomgang.

Ein tenesteleiar sa det slik:

«Vi skal gjennomføre ny eigenvurdering neste år på egen hånd for å sjekke at tiltakene vi har gjennomført for å rette feilene vi fant, fortsatt virker.»